

Assar Lindbeck som penningteoretiker – doktorsavhandlingen 1963

MATS PERSSON OCH CLAES- HENRIC SIVEN

Mats Persson är professor emeritus i nationalekonomi vid Institutet för internationell ekonomi, Stockholms universitet. Han har forskat kring makroekonomi och den offentliga sektorns ekonomi. På senare år har han främst sysslat med problemen kring socialförsäkringarna.
mats.persson@iies.su.se

Claes-Henric Siven är professor emeritus i nationalekonomi, Nationalekonomiska institutionen, Stockholms universitet. Han har forskat kring inflation samt brott och straff. Han arbetar främst med att skriva om Bent Hansens arbeten om inflation och finanspolitik, sedda i deras historiska och analytiska sammanhang.
chs@ne.su.se

Assar Lindbecks doktorsavhandling är starkt påverkad av främst Don Patinkin och Bent Hansens sätt att analysera makroekonomin med hjälp av en neoklassisk allmän-jämviktsmodell. Penningteorin analyseras i avhandlingen som disaggregerad i Gurleys & Shaws anda, med en rad finansiella intermediärer, som banker och försäkringsbolag, och penningmängden blir därmed endogen. En viktig del av avhandlingen behandlar effekterna av olika kreditregleringar.

Lördagen den 4 maj 1963 var en vacker vårdag i Stockholm. Löven hade inte riktigt hunnit spricka ut men de var ändå på gång. Om man den dagen någon gång vid tiotiden på förmiddagen befann sig i närheten av Odenplan kunde man passa på att slinka in i det stora huset med grekiska kolonner på Nortullsgatan 2. Kom man så in i hörsal D skulle man se några herrar i frack som förde en animerad diskussion om penningteori. Man hade hamnat på Assar Lindbecks doktorsdisputation.

Assar brukade ibland säga att doktorsavhandlingen från 1963 var hans bästa verk,¹ men med tanke på alla de viktiga saker han åstadkommit därefter skulle vi nog vilja sätta ett frågetecken för det påståendet. Avhandlingen var däremot säkert det verk i vilket han lagt ner mest arbete. Om man tror på arbetsvärdeläran skulle därför kanske avhandlingen vara hans mest värdefulla verk, men vi misstänker att hans höga värdering av den hade andra, mer psykologiska orsaker. Så skriver han också lätt nostalgiskt i memoarboken (s 96): "Avhandlingsarbetet var en härlig tid – med nästan total koncentration på intressanta och delvis svåra problem".

Avhandlingen var, som så gott som alla avhandlingar på den tiden, en *monografi* till skillnad från dagens *sammanläggningsavhandlingar*. Monografier är i allmänhet svårare att skriva för författaren, och troligen psykologiskt svårare att försvara vid en disputation; den ska behandla och sammanfatta ett helt problemkomplex, och det är därför en massa saker som både författaren och opponenter måste hålla i huvudet samtidigt. Ibland kanske inte avhandlingen ger någon direkt lösning på ett väldefinierat problem, utan det är helheten och syntesen som är det värdefulla bidraget. Sammanläggningsavhandlingen, å andra sidan, består i stället av tre–fem separata artiklar som var och en tar upp ett speciellt problem och löser det, utan att dessa problem nödvändigtvis behöver ha något samband. Lindbecks monografi var därmed ett "lärdomsprov" där författaren visade att han behärskade en stor litteratur och kunde knyta ihop den till en sammanhängande helhet.

¹ Se även Lindbeck (2012, s 99).

1. Bakgrunden

Under keynesianismens genombrott kom uppmärksamheten främst att riktas mot finanspolitiken, medan penningpolitiken länge betraktades som ett mindre verkningsfullt instrument när det gällde att stabilisera ekonomin. Ett exempel på hur man uppfattade frågan var att den statliga Penningvärdesundersökningen hade med en gedigen rapport om finanspolitiken (Hansen 1955) men inte om penningpolitiken. Synen på penningpolitiken kom dock att börja revideras under 1950-talet och en skrift av Lindbeck från 1959 ger en god beskrivning av den aktuella problematiken. En anledning till det växande intresset för penningpolitiken var att den ansågs effektiv för att bekämpa inflation (medan finanspolitiken ansågs mer effektiv för att bekämpa arbetslöshet) och att inflationsbekämpningen kom att träda alltmer i fokus under 1950-talet.

En annan viktig anledning till att penningteorin fick en mer framskjuten plats var Don Patinkins bok *Money, Interest and Prices* (1956). Det Patinkin gjorde var att bygga upp en mikro teori där t ex hushållens nyttofunktioner inte endast hade konsumtionen av olika varor som argument utan även kassan (eller snarare realvärdet av kassan, alltså kassan dividerad med prisnivån). Ett sådant förfarande kan kanske te sig tvivelaktigt i dag, men Patinkins argument för att den reala kassan ger nytta bygger på det keynesianska argumentet om transaktions-, säkerhets- och spekulationsmotiven för att hålla pengar. Patinkin ansågs därmed ge penningteorin en solid mikroekonomisk grund och han och hans efterföljare kunde på ett mer rigoröst sätt än tidigare diskutera en rad frågor, som realbalanseffekten och den klassiska dikotomin.² Den senare frågan hade Lindbeck diskuterat i en artikel i *Ekonomisk Tidskrift*, se Lindbeck (1961). Patinkins bok fick stor betydelse för makroteorin över hela världen; bl a kom den att utgöra kurslitteratur för den första moderna doktorandkursen i nationalekonomi vid Stockholms Högskola (1959). Lärare var en ung filosofie licentiat vid namn Assar Lindbeck, just hemkommen från en nästan tvåårig stipendievistelse i USA där han dels kommit i kontakt med den senaste forskningen i penningteori, dels upptäckt att de amerikanska doktorandstudierna var organiserade kring ordentliga kurser – och inte (som i Sverige) bara byggde på inläsning i ensamhet, och informella samtal med en eller annan professor.

Ett viktigt framsteg inom penningteorin var också när Gurley och Shaw (1960) gav ut boken *Money in a Theory of Finance*. I en viss mening kan man säga att den boken revolutionerade penningteorin genom att disaggregera den, dvs föra in banker och icke-monetära finansiella mellanhänder (försäkringsbolag, sparbanker, pensionsfonder etc). En viktig distinktion de gjorde var att skilja mellan *inside money* och *outside money*. Den senare termen utgör i stort sett en definition på den exogena penningmängd som

² Realbalanseffekten innebär att företagets och hushållens handlande påverkas av förändringar i deras reala kassor (kassan dividerat med prisnivån). Den klassiska dikotomin innebär att den ekonomiska teorin är indelad i en real del där bl a relativpriser och varukvantiteter bestäms och en monetär del där prisnivån bestäms via kvantitetsteorin.

kvantitetsteorin arbetar med. Den förra termen inbegriper den del av penningmängden som härrör från affärsbankernas inlåning.

Gurleys och Shaws bok innebar ett stort vetenskapligt framsteg men var illa skriven och innehöll flera fel och missuppfattningar. Den utsattes för en förödande kritik i en recension av Patinkin (1961), som dock samtidigt höjde den till skyarna för dess idériakedom. En bok som har rätt ansats, men som har misslyckats med den mer strikta analysen – kan man tänka sig en mer intressant läsning för en ambitiös ung doktorand som i början av 1960-talet vill skapa en realistisk penningteori?

Nu är vi nästan framme vid startpunkten för Assar Lindbecks avhandlingsarbete, men en byggsten saknas: Bent Hansens utredning om finanspolitikens ekonomiska teori.³ Bakgrunden till Penningvärdesundersökningen, som Hansens skrift från 1955 var en del av, var Koreainflationen i början av 1950-talet. Var det möjligt att uppnå full sysselsättning samtidigt som inflationen hölls i schack? Det Hansen gjorde var att bygga upp en neoklassisk makromodell där prismekanismen inte i sig garanterade att ekonomin befann sig i jämvikt vid varje tidpunkt. Finans- och penningpolitiska åtgärder räckte emellertid till för att garantera jämvikt. Om man hade två mål för den ekonomiska politiken – t ex full sysselsättning och prisstabilitet – räckte det i allmänhet med två medel för att uppnå målen. Träffades ekonomin av störningar fick deras effekter på de målsatta variabelerna pareras med olika åtgärder.

Bent Hansens bok, och framför allt den engelska översättning som publicerades av Harvard University Press 1958, blev snabbt berömd. När man i dag läser den kan det kanske vara svårt att förstå att hans analys, med en i grunden neoklassisk modell med jämvikt på alla marknader och med full sysselsättning och prisstabilitet, kunde accepteras i mitten av 1950-talet. Men tittar man på utvecklingen av inflation och arbetslöshet i Sverige efter Koreakriget ser man att båda låg vid ca två procent. Motsvarande gällde även i andra länder i Västvärlden mellan Koreakriget och Vietnamkriget (som i släptåg hade både hög inflation och successivt stigande arbetslöshet). Åren 1955 till 1965 var en tidsperiod då de stabiliseringspolitiska problemen var förhållandevis små, en tid då Bent Hansens neoklassiska makromodell syntes spegla verkligheten på ett bra sätt.

Hansen diskuterade i sin bok penningpolitiken, men ytterst kortfattat och bara i fråga om räntevariationer. Andra penningpolitiska medel – som kassakvoter och likviditetskvoter – nämndes inte alls.⁴ Här fanns alltså ett vakuum att fylla och naturen avskyr som bekant vakuum. Detta kom att fyllas av Lindbecks avhandling, i vilken Patinkins, Gurleys & Shaws och Bent Hansens analyser kom att sammanfogas till en logiskt sammanbyggd makromodell på mikroekonomisk bas.

³ Beträffande Hansen, se Matthiessen m fl (2007).

⁴ Kassa- och likviditetskvoter är placeringsregler för bankerna som bestäms enligt lag eller som ett led i Riksbankens penningpolitik. En kassakvot kan bestå av bankens kassa (tillgodohavande i Riksbanken) dividerad med inlåningen i banken. En likviditetskvot kan förutom bankens kassa ha statspapper av olika slag i täljaren.

2. Avhandlingen

Antaganden

Om man tittar på innehållsförteckningen ser man att framställningen växer fram mycket logiskt. Först kommer ett par mikrokapitel om hushållens respektive företagens reala och finansiella planering, därefter ett kapitel om hur hushållens och företagens beteende påverkas av skatter och av centralbankens operationer i öppna marknaden. Sedan kommer ett kapitel om hur jämvikten i ekonomin påverkas av olika störningar och om hur finans- och penningpolitiken kan motverka dessa störningar. Därefter kommer ett kapitel om finansiella mellanhänder, och slutligen ett kapitel som tar upp ett antal i början av 1960-talet aktuella problem inom penningpolitiken. För att hålla analysen på en rimlig komplexitetsnivå analyseras endast en sluten ekonomi.

Modellen omfattar två perioder, plus ett antagande om att såväl hushållen som företagen kan ha nytta av kvarvarande tillgångar även vid utgången av period 2 (det är således egentligen fråga om en tre-periodig modell). Hushållen antas ha nyttofunktioner definierade över konsumtion i period 1, konsumtion i period 2, arbetsutbud, reala kassor i period 1, 2 och 3, reala innehav av statsobligationer i period 1, 2 och 3, samt reala innehav av privata obligationer i de tre perioderna. På samma vis har företagen (det finns två typer av företag: en typ som producerar konsumtionsvaror och en som producerar investeringsvaror) en ganska komplicerad nyttofunktion. Den har som argument inte bara vinsten, utan även företagens innehav av reala kassor och reala innehav av privata obligationer (om företaget lånar är detta innehav negativt) i de tre perioderna.

Tanken att hushållen har realbalanser i sina nyttofunktioner har Lindbeck fått från Patinkin.⁵ Lindbeck går ett steg längre än Patinkin och antar att hushållens nyttofunktioner även innehåller realvärdet av statsobligationer och privata obligationer. Ett sådant antagande syftar till att förklara hushållens och företagens portföljval: med avtagande gränsnytta för olika riskabla tillgångar kommer hushållen, och även företagen och bankerna, att välja en balanserad portfölj. Man bör komma ihåg att den moderna portföljvalsteorin knappt ens hade uppstått vid denna tid.⁶

I kapitel 6 introduceras kreditinstitut, nämligen affärsbanker respektive icke-monetära finansiella mellanhänder (t ex försäkringsbolag och sparbanker). De förra antas ha checkräkningar som inlåning, de senare inlåningsräkningar som inte används för att göra betalningar. Affärsbankerna håller sin kassa som inlåning i centralbanken medan de icke-monetära intermediärerna håller sin kassa i affärsbankerna. Båda typerna av kreditin-

⁵ Clower (1967) kritiserade senare antagandet om pengar i nyttofunktionen och argumenterade i stället för en s.k. *cash-in-advance*-ansats.

⁶ Faktum är att Lindbeck under sin vistelse i USA 1957–58 hade lärt känna James Tobin, som vid den tiden skrev en av den moderna portföljvalsteoriens viktigaste artiklar (Tobin 1958). Men denna teori, som hade grundlagts av Markowitz (1952), var ännu för speciell för att kunna byggas in i en makromodell.

stitut antas maximera sina nyttofunktioner där inte bara den reala vinsten ingår, utan också realvärdet av olika tillgångar och skulder. Till de tidigare stats- och privatobligationerna tillkommer nu inlåning i affärsbankerna (checkräkning) och den räntebärande inlåningen i de övriga bankerna, i företagens och hushållens nyttofunktioner. Inte bara hushållens och företagens beteende utan även kreditinstitutens agerande kommer nu att ha betydelse för hur störningar fortplantas i systemet.

Analys

Hushållens och företagens, samt i senare kapitel bankernas, beteende härleds genom att man maximerar deras nyttofunktioner under respektive budgetvillkor. Redan av den korta sammanfattningen ovan förstår man att det är fråga om en synnerligen komplicerad analys. Lindbeck väljer därför att endast ta fram första ordningens villkor, utan att därefter explicit härleda beteendekvationerna. I stället analyserar han (i kapitel 4) hur hushållens och företagens beteende påverkas av olika störningar genom att föra en verbal diskussion om tecknet på olika partialderivator.

När han sedan i kapitel 5 analyserar hur ekonomin påverkas av olika störningar bedriver han inte komparativ statik genom att totaldifferentiera systemet av första ordningens villkor på det vis Samuelson beskriver i sin *Foundations of Economic Analysis*; ett sådant förfarande skulle ha blivit så komplicerat att det vore helt oöverskådligt.⁷ I stället väljer han att förenkla modellen en smula, och sedan använder han två sätt att närma sig problemet. Det första utgår från Bent Hansens metod att diskutera hur effekterna hos hushållen och företagen av en störning på t ex prisnivå och sysselsättning kan elimineras genom kompenserande penning- och finanspolitiska åtgärder. Den andra metoden är att analysera de direkta effekterna på marknadsjämvikten av en viss störning och sedan följa de indirekta effekterna några steg utan att för den skull lösa ut totalmodellen. Det är i detta sammanhang som arbetslösheten diskuteras. Full sysselsättning råder om arbetsmarknaden är i jämvikt. Den arbetslöshet som kan uppkomma beror på att lönerna kan vara trögrörliga nedåt. Det är alltså fråga om klassisk arbetslöshet där reallönen är för hög, inte om den keynesianska arbetslösheten som beror på bristande effektiv efterfrågan.⁸

Den förenklade makromodellen i kapitel 5 beskriver dock inga enkla förlopp. Som exempel kan tas effekterna av att hushållens preferenser ändras, så att de minskar sina kassor och ökar efterfrågan på varor. Är priserna stela kommer företagens lager av konsumtionsvaror att minska till en början. Anta emellertid att priserna är fullt rörliga. Den initiala effekten blir då att priset på konsumtionsvaror stiger och att inkomsterna omfördelas från löntagarehushållen till företagen och deras ägare. En andel av de ökade

⁷ Lindbeck är dock medveten om Samuelsons bok – som spelar en stor roll för Patinkin – och hänvisar till den i ett annat sammanhang (om hur man bäst ska analysera tillgångar under osäkerhet) på s 23.

⁸ På grund av en miss finns ordet *unemployment* inte med i avhandlingens index, men arbetslösheten diskuteras ändå på flera sidor.

vinsterna behålls inom företagen och den andel som delas ut beskattas så att hushållssektorns totala realinkomster kommer att minska något. Dessutom kommer realvärdet av transfereringarna att minska när priset på konsumtionsvaror stiger. Sammantaget innebär detta att efterfrågan på konsumtionsvaror faller tillbaka en del. Trots detta kommer ändå efterfrågan på arbetskraft och kapitalvaror att öka så löner och kapitalvarupriser börjar öka. Även de finansiella marknaderna påverkas. Lindbeck sammanfattar med att säga att detta är en beskrivning av den välbekanta inflationsspiralen.

Om målen för stabiliseringspolitiken är full sysselsättning och stabila konsumentvarupriser, hur ska man kunna eliminera störningens effekter på sysselsättningen och priset på konsumtionsvaror? Flera metoder diskuteras som t ex att reducera bidragen, eller att höja inkomstskatten eller omsättningskatten på konsumtionsvaror. Alla åtgärderna medför komplikationer av olika slag. Som exempel kan nämnas att minskade transferringar inte bara minskar efterfrågan på konsumtionsvaror utan även på innehav av kassa och obligationer. Andra marknader än de som påverkades av den ursprungliga störningen kommer alltså att påverkas och komplicerade förlopp startas. Det innebär i sin tur att ytterligare finans- och penningpolitiska åtgärder kommer att behöva vidtagas.

Även i den utvidgade makromodellen i kapitel 6, med banker och kreditinstitut, diskuteras hur olika störningar fortplantas mellan marknaderna och hur störningarnas effekter på målvariablerna kan elimineras med ekonomisk-politiska åtgärder. Stabiliseringspolitiken beskrivs liksom i Hansen (1955) som precisa ingrepp i en allmän jämviktsmodell. Det är fråga om *fine tuning* på hög nivå.⁹ Men analysen är betydligt mer komplicerad i Lindbecks fall eftersom modellen tar hänsyn till fler marknader.

Den precis utformade ekonomiska politiken är hämtad från en värld i jämvikt. Men även fenomen utanför jämviktsvärlden diskuteras i avhandlingen. Som exempel kan nämnas kapitel 7 som är verbalt och därmed har en annan karaktär än resten av avhandlingen. Det handlar om kreditransonering och ekonomisk politik som verkar genom restriktioner på banksystemets agerande, nämligen kassa- och likviditetskvoter. I det senare fallet kan det förutom bankens kassa i täljaren vara fråga om bankens innehav av statsobligationer liksom dess innehav av bostadsobligationer (för att ta ett svenskt exempel från 1950-talet).

Det är i ett sådant system som kreditmultiplikatorer kan härledas. Här är både affärsbanker och icke-monetära intermediärer inblandade. Analysen har likheter både med *input-output*-modellernas fasta koefficienter och med den keynesianska multiplikatormodellen. Ett problem med analysen, vilket påpekas av Lindbeck, är att multiplikatorerna är föga autonoma eftersom de inte tar hänsyn till bl a räntevariationer i samband med expan-

⁹ Senare i livet brukade Assar säga att han inte trodde på *fine tuning*, eftersom osäkerheten om olika åtgärders effekter var alltför stor. Inte minst gällde detta i fråga om tidseftersläpningar, ett problem som inte finns med i avhandlingen. Men han var ändå keynesian innerst inne och sade sig tro på *coarse tuning*.

sions- eller kontraktionsprocesser. Koefficienterna behöver med andra ord inte vara konstanter.

En sentida värdering

Den som i dag läser avhandlingen stiger på sätt och vis ner i en annan värld. Avhandlingen skrevs ju för snart 60 år sedan, och inte bara den ekonomiska teorin utan också den ekonomiska verkligheten har utvecklats betydligt sedan dess. Inflation och arbetslöshet spelar liten roll i avhandlingen eftersom staten genom sin penning- och finanspolitik antas eliminera effekterna av de störningar som leder till en ändrad prisnivå, eller till avvikelser från full sysselsättning. Tanken om jämviktsarbetslöshet finns inte med och inflationsförväntningar nämns bara i förbigående. Delvis återspeglar detta att andra halvan av 1950-talet och de första åren av 1960-talet var relativt fria från dessa styggelser. Men man kanske inte ska läsa avhandlingen genom efterklokhetens glasögon utan snarare se den som ett utomordentligt avancerat uttryck för hur långt man kunde driva penningteorin och analysen av finans- och penningpolitiken i början av 1960-talet.

Som vi påpekade tidigare var detta en typisk monografi. De viktigaste resultaten i den kan inte formuleras i termer av något "Lindbecks teorem"; i stället ska man se den som ett framgångsrikt försök att göra en syntes av olika delar av litteraturen. Lindbeck byggde på ett systematiskt sätt upp ett ekvationssystem för en sektor av ekonomin som tidigare inte analyserats tillräckligt, nämligen bankväsendet, och satte in detta i ett större sammanhang. Eftersom avhandlingen delvis kan ses som en systematisering av Gurleys och Shaws idérika men dåligt framställda utvidgning av penningteorin var Lindbecks bidrag att skapa en viktig länk i forskningen på området. Inte minst var analysen av en endogen penningmängd, skapad av banksystemet, ett stort framsteg. Så säger t ex Joseph Stiglitz (1992) långt senare i sin *Marshall Lecture*, vid *European Economic Associations* årsmöte, att "Perhaps the most complete articulation of these views which is closest in spirit to that presented here (dvs i Stiglitz' föreläsning, vår anm) is that of Lindbeck (1963)..." (s 269).

En sentida bedömare kan naturligtvis sakna en del mekanismer som inte ännu hade upptäckts av forskarna (t ex ett inkorporerande av modern portföljvalsteori i makromodellen, eller en explicit modell av keynesiansk ojämvikt à la Barro och Grossman (1976)). Men eftervärlden kan naturligtvis också vara uppskattande (som Stiglitz i sin *Marshall Lecture*) över att den, trots sin tidsbundenhet, var så vittfamnande.

Hur togs då avhandlingen emot den där dagen i maj 1963? Vad tyckte opponenter och betygsnämnden?

3. Disputation och betyg

Disputationen var en stor händelse i Sveriges akademiska värld. Assar Lindbeck hade rykte om sig som en kommande man inom svensk national-

ekonomi, vilket bl a visas av att hans lilla skrift om penningpolitikens effekt på tillgången på kredit (Lindbeck 1959) hade kommit ut i en andra upplaga 1962. Vid disputationen fungerade Sveriges då ledande makroekonom Erik Lundberg som försteopponent och Lars Werin som andreopponent.¹⁰ Bertil Ohlin extraopponerade, vilket var mycket logiskt eftersom det var han som nästan trettio år tidigare inom ramen för Arbetslöshetsutredningen hade gjort en analys av penningpolitikens möjligheter att bekämpa arbetslöshet (se Ohlin 1934).

Man kan notera att både försteopponenten Lundberg och betygskommitténs ordförande Svennilson kände Lindbeck väl och hade följt avhandlingsarbetet på nära håll; de avtackas i förordet för ”their valuable suggestions”. En modern läsare skulle kanske tolka detta som tecken på vänskaps-korruption, men det ska snarare tolkas som ett tecken på att den akademiska världen då, för snart sextio år sedan, var väldigt liten.

Disputationen pågick i drygt fem timmar, från klockan 10.15 till klockan 15.25, med lunchpaus i mitten. Åhörarna hade således god tid på sig att göra sig hemmastadda på de hårda träbänkarna i hörsal D på Norrtullsgatan. Vad opponenterna sade kan man läsa än i dag; både Lundberg och Werin publicerade sina kommentarer i form av artiklar i *Ekonomisk Tidskrift*.¹¹ De var allmänt positiva men hade naturligtvis en rad synpunkter – det var ju vad de var inkallade för. Framför allt slås man av att Lundberg på välkänt manér kommer med en rad förslag på utvidgningar som skulle ha kunnat tas med i avhandlingen.

Efter disputationen sammanträdde betygskommittén, som bestod av nationalekonomen Ingvar Svennilson, filosofen Anders Wedberg och kulturgeografen David Hannerberg, och avhandlingen tilldelades betyget ”a”. Detta var ett mycket högt betyg; det krävdes ”AB” för att man skulle kunna bli docent, och Lindbeck klarade alltså detta krav med god marginal (det allra högsta betyget, ”A”, förekom nästan aldrig). Nu var kanske inte betyget så viktigt i just detta fall: Lindbeck hade faktiskt blivit docent redan året före disputationen, på basis av flera tidigare skrifter om finans- och penningpolitik (se bibliografin i Lindbeck 2012, s 441–442) och på basis av förväntningar om avhandlingens kvalitet.

Betygskommitténs höga värdering av avhandlingen bekräftades småningom av recensioner i den internationella fackpressen. Under åren omedelbart efter publiceringen recenserades den i *American Economic Review* (1964), *Economic Journal* (1964), *Zeitschrift für Nationalökonomie* (1965), *Journal of Political Economy* (1965) och *Weltwirtschaftliches Archiv* (1966). Recensionerna var i huvudsak positiva, även om några av dem påpekar bristen på sammanhang mellan den formella modellen i de första kapitlen och den verbala diskussionen av kreditregleringar i kapitel 7. Det är uppenbart att

¹⁰ Beträffande Lundberg, se Lindbeck och Persson (1987). Lars Werin hade gjort sig känd som en skarp teoretiker med allmänna jämviktsmodeller som specialitet; han blev 1969 professor vid Stockholms universitet.

¹¹ Se Lundberg (1963) och Werin (1963).

Assar Lindbeck genom avhandlingen blivit en internationellt respekterad penningteoretiker. Detta antyds också av att det fanns en stor efterfrågan på boken; den kom ut i en andra tryckning 1965.

Redan året efter disputationen blev Assar professor i nationalekonomi vid Handelshögskolan i Stockholm. Och tre år senare blev han inbjuden att hålla Yrjö Jahnsson Lectures i Helsingfors om "Monetary-Fiscal Analysis and General Equilibrium" (Lindbeck 1967). Den akademiska världen låg öppen för honom.

REFERENSER

- Barro, R J och H I Grossman (1976), *Money, Employment, and Inflation*, Cambridge University Press, Cambridge UK.
- Clower, R W (1967), "A Reconsideration of the Microfoundations of Monetary Theory", *Western Economic Journal*, vol 6, s 1–8.
- Gurley, J G och E S Shaw (1960), *Money in a Theory of Finance*, The Brookings Institution, Washington D C.
- Hansen, B (1955), *Finanspolitikens ekonomiska teori*, SOU 1955:25.
- Hansen, B (1958), *The Economic Theory of Fiscal Policy*, Harvard University Press, Cambridge MA.
- Lindbeck, A (1959), *The "New" Theory of Credit Control in the United States*, andra upplagan, Almqvist & Wiksell, Stockholm.
- Lindbeck, A (1961), "Den klassiska 'dichotomien'", *Ekonomisk Tidskrift*, årg 63, nr 1, s 24–46.
- Lindbeck, A (1963), *A Study in Monetary Analysis*, Almqvist & Wiksell, Stockholm.
- Lindbeck, A (1967), *Monetary-Fiscal Analysis and General Equilibrium*, Yrjö Jahnsson Lectures, Yrjö Jahnssonin Säätiö, Helsingfors.
- Lindbeck, A (2012), *Ekonomi är att välja*, Albert Bonniers Förlag, Stockholm.
- Lindbeck, A och M Persson (1987), "Erik Lundberg", *Ekonomisk Debatt*, årg 15, nr 6, s 459–466.
- Lundberg, E (1963), "Studier i monetär analys I analysproblem och modellkonstruktioner", *Ekonomisk Tidskrift*, årg 65, nr 2, s 59–77.
- Markowitz, H M (1952), "Portfolio Selection", *The Journal of Finance*, vol 7, s 77–91.
- Matthiesen, L, C-H Siven och P Svedberg (2007), "Bent Hansen", *Ekonomisk Debatt*, årg 35, nr 4, s 51–63.
- Ohlin, B (1934), *Penningpolitik, offentliga arbeten, subventioner och tullar som medel mot arbetslöshet*, SOU 1934:12.
- Patinkin, D (1956), *Money, Interest and Prices*, Row, Peterson, Evanston Ill.
- Patinkin, D (1961), "Financial Intermediaries and the Logical Structure of Monetary Theory", *American Economic Review*, vol 51, s 95–116.
- Petersson, J (1989), "Erik Lindahl", *Ekonomisk Debatt*, årg 17, nr 6, s 557–570.
- Stiglitz, J (1992), "Capital Markets and Economic Fluctuations in Capitalist Economies", *European Economic Review*, vol 36, s 269–306.
- Tobin, J (1958), "Liquidity Preference as Behavior towards Risk", *Review of Economic Studies*, vol 25, s 65–86.
- Werin, L (1963), "Studier i monetär analys II en kvalitativ jämviktsmodell med kreditinstitut och värdepapper", *Ekonomisk Tidskrift*, årg 65, nr 2, s 78–86.